SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:428

av Johanna Rantsi (M)

Förebyggande kamerabevakning i skolan

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förenkla och påskynda processen för förebyggande kamerabevakning i skollokaler och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Skolan ska vara en trygg plats där elever kan lära sig, utvecklas och vistas utan rädsla för hot, våld, trakasserier eller andra kränkningar. För att uppnå detta behövs både närvarande vuxna och fungerande förebyggande verktyg. Lärare och annan skolpersonal har ett stort ansvar för elevernas trygghet, men de kan inte befinna sig överallt samtidigt eller ha ständig uppsikt över varje korridor, entré, skolgård och gemensamt utrymme. Att förvänta sig att personalen ensam ska upptäcka och förhindra varje incident är varken realistiskt eller rimligt.

Kamerabevakning kan därför vara ett kompletterande verktyg i skolans trygghetsarbete. Den ersätter inte vuxennärvaro, förebyggande elevhälsoarbete eller skolans ansvar att ingripa när något händer. Däremot kan den bidra till att förebygga incidenter, skapa bättre överblick över utsatta områden och ge skolledningen bättre förutsättningar att agera när risker uppstår. En synlig och proportionerlig bevakning kan också bidra till att elever och personal känner sig tryggare på platser där det finns en konkret risk för exempelvis hot, våld, skadegörelse eller obehörigt tillträde.

Det förebyggande arbetet behöver kunna sättas in innan någon har hunnit bli utsatt. Om en skola måste invänta en faktisk incident innan den kan gå vidare med kamerabevakning riskerar åtgärderna att komma för sent. En dokumenterad riskbild bör därför kunna utgöra grund för en bedömning även när det ännu inte har inträffat någon allvarlig händelse. Det innebär inte att kameror ska sättas upp rutinmässigt överallt, utan att skolor ska kunna agera i tid när omständigheterna visar på ett konkret behov.

En enklare och snabbare beslutsprocess skulle dessutom göra det möjligt att använda resurserna mer effektivt. I dag kan interna utredningar, otydliga rutiner, upprepade bedömningar och praktiska förberedelser fördröja införandet. Genom en gemensam bedömningsmodell, tydliga tidsmål och förberedda upphandlings- och installationslösningar kan skolor snabbare gå från identifierad risk till genomförd åtgärd. Det är särskilt viktigt när riskerna är tydliga och behovet av ökad trygghet är brådskande.

Kamerabevakning kan också bidra till en effektivare hantering när en incident väl inträffar. Inspelat material kan, när det finns rättsligt stöd och är relevant, hjälpa till att klarlägga händelseförlopp, identifiera vad som har skett och ge ett bättre underlag för skolans åtgärder eller en eventuell polisutredning. Det kan minska osäkerheten efter en händelse och göra det lättare att agera sakligt och skyndsamt. En tydlig lagringsrutin med automatisk radering och möjlighet att säkra relevant material vid konkreta incidenter kan förena detta behov med skyddet för elevernas och personalens integritet.

Det är samtidigt viktigt att kamerabevakning används ansvarsfullt och proportionerligt. Bevakningen ska riktas mot identifierade risker, begränsas till relevanta områden och utformas med hänsyn till elevernas och personalens personliga integritet. Uppföljningen ska säkerställa att bevakningen fortfarande fyller sitt syfte, utan att skolorna tvingas upprepa omfattande utredningar när förutsättningarna är oförändrade.

Målet är att flytta tyngdpunkten från onödig administration till praktiskt trygghetsarbete. Genom att göra det enklare att förebygga incidenter, snabbare att införa motiverade säkerhetsåtgärder och effektivare att utreda händelser kan skolan stärka tryggheten för både elever och personal. Kamerabevakning ska vara ett väl avvägt komplement till skolans övriga insatser – inte en ersättning för vuxna, men ett verktyg som gör det lättare att skapa en tryggare skolmiljö.

Johanna Rantsi (M)